VELKOMMEN TIL ARBORETET OG BOTANISK HAGE

Arboretet og Botanisk hage ligger idyllisk til på Milde ved Fanafjorden. Her finnes en samling på mer enn 5000 planteslag. Formålene med denne samlingen er å drive forskning, undervisning, utprøving av planter for norske forhold, samt å stimulere til økt interesse for naturfag og hagebruk. Området er også ideelt for rekreasjon og friluftsliv.

Rhododendron i furuskogen.

Naturskog
Samlingene på Milde er mange steder integrert i naturlig skog. Nordre del av Arboretet er dekket av furuskog med rhododendron. Sumpskog med svartor finnes omkring Mørkevatnet og ved Vågelva i Japanhagen. Varmekjær skog med eik og hassel opptrer i Naustdalen og omkring Fana Folkehøgskule.

Mangfold og genressurser
Plantene vi dyrker kommer hovedsakelig fra den tempererte delen av verden. Målet er å samle et størst mulig mangfold av viltvoksende arter og kulturplanter som mennesket har foredlet til sitt bruk, spesielt fra Vestlandet. Derfor har Arboretet og Botanisk hage en viktig rolle i arbeidet med bevaring og bruk av genetiske ressurser. Dette har stor nytteverdi for hagebruk, skogbruk og landskapspleie.

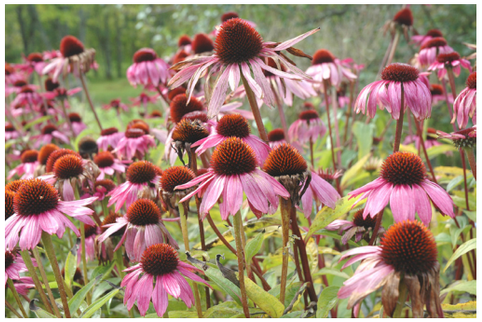

Purpursolhatt, en gammel medisinplante i Nyttevekst-hagen.

Arboretet

Et arboret er en samling med levende trær og busker. Stiftelsen Det norske arboret ble etablert i 1971 på initiativ fra Fritz C. Rieber. Arboretet på Milde dekker ca. 500 mål.

Rhododendron
Slekten tilhører lyngfamilien og har nær 1000 viltvoksende arter. De fleste kommer fra Himalaya og Øst-Asia, mens noen få opptrer i Europa og Nord-Amerika. De foretrekker sur jord og et fuktig klima med milde vintre, slik vi har på Vestlandet. Arboretet har Nordens største samling av rhododendron, med ca. 300 arter og 600 sorter. De ville artene er plassert i Nore Krossdalane og de foredlete hagesortene i Nydalen.

Lynghagen
Lynghagen ble gitt i gave fra Arboretets venner til Det norske arborets 25-års jubileum i 1996. I hagen er det blomstring store deler av året. Først ute er vårlyngen med kraftige rødfarger i mars-april. Mange sorter røsslyng blomstrer lenge utover høsten.

Rosariet
Arboretet har Norges største rosesamling med mer enn 500 ulike arter og sorter. Samlingen ligger i Naustdalen og er delt mellom Villrosebakken, der rosene er ordnet etter slektskap, og Den historiske bakken, der hagerosenes historie er tema. Selve Rosariet, som ble åpnet i 1985, inneholder de moderne hagerosene som egner seg best for Vestlandet.

Rosariet innenfor portalen til de moderne rosene.

Trær og busker fra andre verdensdeler
I samlingene er plantene ofte geografisk ordnet. Europeiske trær og busker kan sees langs veien fra Dalsmyra til Mørkevatnet. Arter fra sørlige halvkule er plantet i skråningen ovenfor veksthuset. Nord for Miniarboretet ligger asiatisk samling, mens amerikanske bartrær finnes fra Oldertøset og nordover.

Botanisk hage

Universitetet i Bergen åpnet Botanisk hage på Litle Milde i 1996. Hagen har et areal på ca. 70 mål, og ligger vakkert til i et gammelt kulturlandskap ved Mildevatnet. Samlingene er delt inn i ulike avdelinger:

På **Solåkeren** finnes en stor sommerblomstutstilling. Når peonene blomstrer i juni er Solåkeren vel verdt et besøk. Planter fra oljetre- og kaprifolfamilien har også fått sin plass i området.

Vannplanter og annet liv i ferskvann kan studeres fra bryggen i takrørbeltet i Mildevatnet ("Fægris vannvisjon").

I **Nyttevekststhagen** er det samlet gamle nyttevekster som lin, løk, karse, vaid og eple i "Osebergdronningas hage". I tillegg finnes gamle sorter av poteter og korn, samt Norges eldste grønnsak, kvann. Nyttevekststhagen inneholder også flere skiftende utstillinger.

Primula vialli i Fjellhagen.

Fjellhagen inneholder planter fra hele verden, geografisk ordnet etter hvor de kommer fra. Vi prøver å dyrke de artene som klarer seg i det fuktige vestlandsklimaet med utstabile vinterforhold og relativt kjølige somrer.

Japanhagen ble bygget i perioden 2005-08, og inneholder elementer fra japansk hagetradisjon, slik som broer, lykter, grushage, mosehage og tepaviljong. Mange planter med asiatisk opphav trives godt i norsk klima, og hagen har et stort utvalg av planter fra Japan. Hagen er tegnet av den anerkjente landskapsarkitekten Haruto Kobayashi.

Fra Iris-samlingen i Fjellhagen sett mot Tepaviljongen i Japanhagen.